

REVISTA REVISTELOR

„Studia Politica”, Romanian Political Science Review, vol. XIV, nr. 2, 2014

Studiile înglobate în *Studia Politica. Romanian Political Science Review*, vol. XIV, nr. 2, 2014, Universitatea București, își propun să analizeze transformările petrecute în țările postcomuniste din Europa Centrală și de Est, precum și atitudinile lor față de noțiunile de democrație, pluralism, libertate politică, drepturi civile, libertate individuală.

Secțiunea articolelor este deschisă de Claudiu D. Tufiș, „The Geography of Support for Democracy in Europe”. Folosind datele din cel de-al patrulea val al „Studiilor despre valorile europene” (EVS), autorul se axează pe înțelegerea mecanismelor ce formează suportul pentru alternativele democratice față de cele autoritariste. Folosind itemii din (EVS) și analiza regresivă „multilevel”, studiul relevă faptul că factorii politici determinanți corelați cu cei ce susțin democrația variază, sistematic, de-a lungul grupurilor de țări postcomuniste examinate.

În aceeași linie se înscrie și articolul „Strategic Effects of Electoral Rules. Testing the Impact of the 2008 Electoral Reform in Romania” (Florin N. Feșnic, Oana I. Armeanu). Autorii și-au propus să constate dacă „votul ideologic”, inerent în listele de partid din sistemul politic românesc, a fost înlocuit de un vot „personal”, adică de un vot bazat pe calitățile personale ale candidaților prin „Reforma electorală din 2008”. Spre final, au fost analizate rezultatele electorale agregate la 3000 de localități din România, bazându-se pe noțiunea „schimbarea uniformei partizane” ce stipulează că nivelul suportului regional pentru un anumit partid din cadrul alegerilor constituie un indicator excelent al nivelului de suport din aceeași regiune sau localitate la alegerile următoare. Rezultatele cercetărilor efectuate au reliefat o corelație scăzută între suportul regional pentru partide în alegerile din perioada 2004–2008 prin comparație cu alegerile din 2000–2004. Acest lucru poate indica un impact substanțial al reformei electorale. Un alt test, realizat de autori, privind corelațiile dintre voturile partidelor pentru cele două camere ale parlamentului din 2008, comparate cu cele din 2004, nu s-a confirmat. În schimb, schimbările în tiparele suportului local și regional pentru diverse partide, vizibile la ultimele alegeri parlamentare, au fost cauzate de „realiniere” și nu de reformele electorale.

Un studiu interesant privind „încrederea socială, socializarea, instituționalizarea, lacunele culturale”, în cadrul fenomenului migrațional internațional, a fost realizat de Bogdan Voicu. Mai precis, autorul încearcă să explice efectele impactului contextului social asupra încrederii acordate, unii altora. Cercetând fenomenul migrației internaționale în perioada 2008–2009, constată că nivelul social de încredere acordat imigranților depinde, pe de o parte, de „cultura de încredere” din societatea gazdă, iar pe de altă parte, de nivelul cultural al țărilor de origine. Bref, cel care vine dintr-o țară săracă privind cultul „încrederii sociale” într-o țară cu simțul „încrederii” dezvoltat poate consolida probabilitatea imigranților de a-și dezvolta „încrederea socială”.

Modalitățile prin care conflictele internaționale pot influența relațiile de bună vecinătate între state sunt ilustrate de Dan Drăghia în „Bordering Tito. The Romanian Borders under the Pressure of the Soviet-Yugoslav Conflict”. Autorul a avut drept scop de a prezenta cazul particular al situației granițelor românești cu Iugoslavia între 1948 și 1955–1956 ca un exemplu extrem al „controlului cultural și al granițelor” în cadrul modelului comunist totalitarist de administrare a granițelor cuiva. Acest lucru a fost posibil prin evaluarea modalităților prin care sistemul de apărare al granițelor României a fost influențat de către tensiunile politice apărute între Uniunea Sovietică și Iugoslavia. Bazându-se pe un discurs politic puternic și agresiv, implementat în cadrul noilor structuri și organizații de apărare a granițelor, filosofia „detenției interne”, tipică pentru totalitarismul comunist, a fost susținută și de către autoritățile românești, servind astfel la consolidarea regimului.

Analizând relațiile Rusiei cu șase republici ex-sovietice (Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Moldova, Ucraina), Vasile Rotaru, în studiul său, punctează contribuția Rusiei la întemeierea „parteneriatului estic/oriental”, cu alte cuvinte poziția sa geostrategică în contextul internațional actual. Folosind metodele cercetărilor calitative (analiza discursului, analiza documentelor primare, analiza știrilor de presă), autorul se axează pe trei factori principali ce au contribuit la înstrăinarea acestor țări de Rusia: „diplomația energetică”, războaiele comerciale și susținerea conflictelor secesioniste, argumentând că re-apropierea acestor țări de Vest, în special de UE, a avut nu doar motive economice, cât și nevoia de a-și păstra valorile primordiale ale acestor țări.

„The English Political Model in Barbu Catargiu’s Public Discourse”, semnat de Laurențiu Vlad, încheie seria articolelor prezentate în acest număr al revistei. Autorul a avut drept scop prezentarea celor trei dimensiuni ale modelului politic englez ce au influențat imaginarul politic al liderului conservator român. Deși modelul politic englez nu constituia o opțiune comună pentru conservatorii proeminenți de la începutul secolului al XX-lea, ei au împărtășit valorile ideologice susținute de Barbu Catargiu. Pe de o parte, liderii conservatori laudau o guvernare eficientă de stat, respectul pentru ordinea stabilită anterior și moderare în viața publică și socială. Pe de altă parte, Barbu Catargiu credea că o bună guvernare se datora existenței și acțiunii unui corp aristocratic, ce s-a identificat, din timpuri străvechi, cu performanța rolurilor publice. Acesta era o entitate independentă, a cărei reprezentabilitate în parlamentul bicameral englez asigura continuitatea la nivelul autorității politice. În final, dincolo de arhitectura de stat, parlamentul bicameral și actorii politici, Barbu Catargiu a insistat pentru o tradiție a libertății din spațiul public englez. Conform gândirii liderului conservator, toate aceste aspecte au reprezentat modele pentru societatea politică românească.

Monica Marinescu